

Přehled zákonů obsažených v zákoně č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci, s možnými dopady na územní samosprávné celky

1. Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

- Nové ustanovení § 5a zákona č. 106/1999 Sb. sjednocuje právní úpravu obecných podmínek zveřejňování informací způsobem umožňujícím dálkový přístup. Podle jeho odstavců 1 a 2 jsou povinné subjekty, které na základě zákona vedou a spravují registry, evidence, seznamy nebo rejstříky obsahující informace, které jsou na základě zákona každému přístupné, povinny tyto informace zveřejňovat v přehledné formě způsobem umožňujícím dálkový přístup a také jako otevřená data (jedná se o projev zásady „standardního zpřístupnění dokumentů ve formě otevřených dat“ – vizte též bod 16 preambule a čl. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 ze dne 20. června 2019 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru). Ustanovení § 5a se vztahuje pouze na informace, které spadají do oblasti působnosti zákona č. 106/1999 Sb. Pokud jsou některé informace a registry z působnosti zákona vyloučeny vzhledem k existenci speciální právní úpravy, nebo vzhledem k výslovnému vyloučení z působnosti v souladu s ustanovením § 2 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb., povinnost poskytovat informace z takových registrů jako otevřená data se neuplatní. Příkladem takových registrů jsou katastr nemovitostí nebo insolvenční rejstřík.

Účinnost: 24. července 2021 (přechodné ustanovení poskytuje povinným subjektům pro splnění povinnosti zveřejňovat informace z veřejně přístupných registrů, evidencí, seznamů nebo rejstříků jako otevřená data lhůtu do 31. prosince 2023).

Věcný gestor: odbor veřejné správy, dozoru a kontroly a odbor Hlavního architekta eGovernmentu Ministerstva vnitra

- Jako otevřená data budou publikovány všechny informace zveřejňované na úředních deskách (§ 5a odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb.). Tato povinnost je uložena státním orgánům, krajským úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností.

Účinnost: 1. února 2022

Věcný gestor: odbor archivní správy a spisové služby a odbor Hlavního architekta eGovernmentu Ministerstva vnitra

2. Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel)

Modifikací § 10 odst. 7 zákona č. 133/2000 Sb. dochází k upřesnění povinností ohlašovny ve věci změny místa trvalého pobytu občana. Ohlašovna není povinna oznámit vlastníku objektu změnu v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu, pokud je oprávněná osoba ve smyslu zákona č. 133/2000 Sb. současně vlastníkem objektu. S ohledem na to, že zákon č. 133/2000 Sb. pod pojmem *ohlašovna* rozumí obecní úřady a v hlavním městě Praze a v územně členěných statutárních městech úřady městských částí nebo městských obvodů, jedná se o změnu s dopadem rovněž na územní samosprávné celky.

Účinnost: 1. února 2022

Věcný gestor: odbor správních činností Ministerstva vnitra

3. Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu)

Modifikací § 6 odst. 7 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb. dochází k digitalizaci agendy řidičských průkazů, která umožní, že řidič nebude muset předkládat fyzicky řidičský průkaz při silniční kontrole (dopad např. na obecní policii). Podle ustanovení § 119 zákona č. 361/2000 Sb. jsou údaje o řidičích evidovány v registru řidičů. Evidence údajů o řidičích, shromažďovaných z registru řidičů, je vedena v centrálním registru řidičů, který je informačním systémem veřejné správy, jehož správcem je Ministerstvo dopravy, a do nějž mají kontrolní orgány přístup podle § 122 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb. (kontrolním orgánem je mj. např. obecní policie).

Účinnost: 1. července 2025

Věcný gestor: Ministerstvo dopravy

4. Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů

Dochází ke zpřesnění pravidel využívání cloud computingu v oblasti veřejné správy. Novelou byl dotčen téměř celý zákon, pravidla využívání cloud computingu jsou pak obsažena především v hlavě šesté zákona, v ustanoveních § 6i až 6z. Cílem modifikace dosavadní právní úpravy využívání cloud computingu orgány veřejné správy je intenzivnější využívání cloud computingu při vytváření a provozu informačních systémů veřejné správy. To zajistí levnější budování i provoz informačních systémů veřejné správy. Posuzování bezpečnostní způsobilosti komerčních poskytovatelů cloud computingu i jimi nabízených cloudových služeb spolu s existencí státního poskytovatele, který jako jediný bude oprávněn poskytovat cloud computing nejvyšší bezpečnostní úrovně, zajistí maximální bezpečnost uchovávaných údajů.

Účinnost: 1. září 2021

Věcný gestor: odbor koordinace informačních a komunikačních technologií a eGovernment cloudu Ministerstva vnitra

5. Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb.

Dochází k rozšíření výdeje údajů z registru silničních vozidel ve vztahu k obecní policii – např. umožnění kontroly osvědčení o registraci vozidla v případě dohledové činnosti související s projednáváním přestupku podle zákona o silničním provozu. Doposud byl přístup strážníka obecní policie do registru silničních vozidel podle § 5 odst. 4 písm. a) zákona č. 56/2001 Sb. omezen na údaj o provozovateli vozidla za účelem zjištění jeho totožnosti v souvislosti s přestupkem, který byl spáchán na území obce. Tento rozsah přístupu neumožňuje kontrolu osvědčení o registraci vozidla v případě dohledové činnosti související s projednáváním přestupku podle zákona o silničním provozu, pokud by nebyl doklad předložen ke kontrole fyzicky. Dosavadní rozsah přístupu není dostatečný ani pro zjištění vlastníka vozidla podle § 19e zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění zákona č. 162/2020 Sb. pro potřebu obce.

Účinnost: 1. února 2022

Věcný gestor: Ministerstvo dopravy

6. Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů

- Novelou ustanovení § 63 zákona č. 499/2004 Sb. byla zavedena povinnost vykonávat spisovou službu v elektronické podobě pro všechny veřejnoprávní původce ve smyslu zákona č. 499/2004 Sb. Cílem této úpravy je urychlení zpracování podání fyzických a právnických osob a zefektivnění vnitřního provozu orgánů veřejné moci.

Účinnost: 1. února 2022 (podle přechodných ustanovení mají obce a kraje uvést výkon spisové služby do souladu s požadavky archivního zákona do 31. prosince 2024)

Věcný gestor: odbor archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra

- Nově je zavedena povinnost veřejnoprávních původců užívat atestovaný elektronický systém spisové služby. Tato úprava má zajistit kvalitnější výkon spisové služby orgány veřejné moci. Atestaci bude provádět atestační středisko (počítá se s tím, že tímto atestačním střediskem bude Ministerstvo vnitra), které v případě, že elektronický systém spisové služby splní požadavky zákona č. 499/2004 Sb., vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby a Národního standardu pro elektronické systémy spisové služby, vydá tomu, kdo atestaci objednal, písemný atest s dobou platnosti 2 roky.

Účinnost: 1. února 2022 (podle přechodných ustanovení mají obce a kraje uvést výkon spisové služby do souladu s požadavky archivního zákona do 31. prosince 2024)

Věcný gestor: odbor archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra

7. Zákon č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (zákon o ověřování)

Nově bude možné na kontaktních místech veřejné správy (Czech POINT), na pobočkách České pošty a u Hospodářské komory České republiky získat úřední ověření elektronického podpisu. To usnadní vyřizování úředních záležitostí elektronickou cestou v případech, kdy příslušné předpisy stanoví v zájmu větší bezpečnosti požadavek na úřední ověření podpisu.

Účinnost: 1. července 2022

Věcný gestor: odbor všeobecné správy Ministerstva vnitra

8. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Úpravou ustanovení § 33 zákona č. 108/2006 Sb. bude umožněno, aby byly v rámci sociálních služeb poskytovány některé činnosti, respektive ty, u nichž je to možné a vhodné, v distanční formě. Jedná se o poskytování činnosti zajišťující potřeby klienta bez přímého vzájemného kontaktu zaměstnanců poskytovatele sociálních služeb a klienta, zejména prostřednictvím elektronických nebo zásilkových služeb. Distanční forma poskytování sociálních služeb se velmi osvědčila zvláště v době pandemických opatření, kdy osobnímu kontaktu brání řada faktorů. Samotná epidemie ale také prokázala, že distanční formu poskytování lze realizovat i za běžných podmínek. Sociální služby se díky této změně mohou také výrazně modernizovat a mohou poskytovat své služby většímu počtu klientů za využití moderních technologií. Navrhovaná změna ale neopomíjí osobní kontakt, který nelze nahradit distanční formou, ten musí být zachován v takové míře, jaká odpovídá individuálním potřebám klienta.

Účinnost: 1. února 2022

Věcný gestor: Ministerstvo práce a sociálních věcí

9. Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

- Evidence provedených konverzí bude vedena Ministerstvem vnitra. Subjekty provádějící konverzi budou moci na dálku do informačního systému přistupovat a údaje o jimi provedených konverzích využít. Dojde tím ke snížení administrativní zátěže obsluhy kontaktních míst veřejné správy i dalších subjektů provádějících konverzi. Evidenci provedených autorizovaných konverzí dokumentů již nyní vede informační systém, jehož prostřednictvím je zajišťován výkon kontaktních míst veřejné správy, resp. provádění konverzí. Není tedy třeba, aby evidence byla vedena duplicitně a nikoli automatizovaným způsobem subjektem, který konverzi provádí.

Účinnost: 1. července 2022

Věcný gestor: odbor eGovernmentu Ministerstva vnitra

- Úpravou ustanovení § 30 zákona č. 300/2008 Sb. je reflektován požadavek na složení zkoušky u fyzických osob provádějících autorizovanou konverzi dokumentů z důvodu zvýšení odbornosti úředních osob. Cílem je snížit chybovost při provádění autorizované konverze dokumentů. Autorizovaná konverze dokumentů je jedním ze stěžejních správních úkonů, neboť spojuje svět dokumentů v elektronické podobě se světem dokumentů v listinné podobě. Je zásadním předpokladem elektronizace, protože umožňuje relevantní transformaci listinného dokumentu do dokumentu elektronického a naopak. Z praxe vyplynulo, že znalost zákonných postupů při provádění autorizované konverze dokumentů mezi osobami, které autorizovanou konverzi dokumentů provádějí, nejsou optimální. Nezřídka se při prováděných kontrolách a též na základě stížností ukazuje, že autorizovaná konverze dokumentů není prováděna v souladu s právními předpisy. Vzhledem k důležitosti autorizované konverze dokumentů je třeba zvýšit odbornost úředních osob. Složení zkoušky není vyžadováno, pokud úřední osoba splnila požadavky pro provádění vidimace a legalizace podle § 14 odst. 1 zákona o ověřování.

Účinnost: 1. ledna 2022

Věcný gestor: odbor eGovernmentu Ministerstva vnitra